

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
DEPARTMENT OF FINANCES

RŮZNÉ FORMY SPOLEČNÉHO PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB Z HLEDISKA ZDANĚNÍ

VARIOUS FORMS OF JOINT ENTREPRENEURSHIP OF INDIVIDUALS
IN TERMS OF TAXATION

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

JANA JIRÁKOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

ING. MICHAL POLÁK, DR.

BRNO 2007

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá různými formami společného podnikání fyzických osob z hlediska zdanění. Obsahuje srovnání jednotlivých forem a konkrétní návrh formy společného podnikání, který bude pro fyzické osoby představovat nejvýhodnější řešení z hlediska zdanění.

Annotation

This Bachelor's thesis deals with various forms of joint entrepreneurship of individuals in terms of taxation. It comprises comparison of different forms and specific proposal of the form of joint entrepreneurship which represents the best solution for individuals in terms of taxation.

Klíčová slova

společné podnikání, hledisko zdanění, fyzické osoby

Key words

joint entrepreneurship, term of taxation, individuals

Bibliografická citace VŠKP dle ČSN ISO 690

JIRÁKOVÁ, J. *Různé formy společného podnikání fyzických osob z hlediska zdanění*.
Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2007. 49 s. Vedoucí
bakalářské práce Ing. Michal Polák, Dr.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci zpracovala samostatně na základě uvedené literatury a pod vedením svého vedoucího bakalářské práce.

V Brně dne 26. května 2007

.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji tímto svému vedoucímu bakalářské práce, Ing. Michalu Polákovi, Dr., za odbornou pomoc a cenné připomínky.

Obsah

ÚVOD	10
0.1 Cíl bakalářské práce	11
1 TEORIE	12
1.1 Definice podniku	12
1.1.1 Volba právní formy podniku	12
1.2 Živnostenské podnikání	13
1.2.1 Živnost a subjekty oprávněné provozovat živnost	13
1.2.2 Podmínky provozování živnosti	13
1.2.3 Rozdělení živností	14
1.2.4 Živnostenské oprávnění	15
1.3 Podnikání dle obchodního zákoníku	15
1.3.1 Podnikání	16
1.4 Podnikání jako fyzická osoba	16
1.5 Podnikání ve formě sdružení fyzických osob	16
1.6 Spolupracující osoby	17
1.7 Společné zdanění manželů	18
1.8 Zákon o daních z příjmů	19
1.8.1 Daň z příjmů fyzických osob	19
1.8.1.1 Poplatník daně	20
1.8.1.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob	20
1.8.1.3 Základ daně	21
1.8.1.4 Nezdaniitelná část základu daně	21
1.8.1.5 Položky odčitatelné od základu daně	21
1.8.1.6 Sleva dani	21
1.8.1.7 Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti	22
1.8.1.8 Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu	23
1.8.1.9 Minimální základ daně	24
1.8.1.10 Sazba daně pro rok 2006	25
1.9 Důchodové pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	25
1.9.1 Algoritmus výpočtu důchodového pojištění	25
1.10 Zdravotní pojištění	26
1.10.1 Algoritmus výpočtu zdravotního pojištění	26
2 CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH FYZICKÝCH OSOB	27
2.1 Zahájení činnosti a předmět podnikání	27
2.2 Historie	27

3	FORMY SPOLEČNÉHO PODNIKÁNÍ FO	28
3.1	Východiska výpočtové části bakalářské práce	28
3.2	Stanovení daňové povinnosti pro fyzické osoby	30
3.2.1	Daňová povinnost Marie Havlíčkové	31
3.2.2	Daňová povinnost Milana Havlíčka	31
3.2.3	Daňová povinnost Jany Havlíčkové	33
3.2.4	Zhodnocení podnikání fyzických osob	33
3.3	Daňová povinnost účastníků sdružení fyzických osob	34
3.3.1	Daňová povinnost účastníka sdružení Marie Havlíčkové	35
3.3.2	Daňová povinnost účastníka sdružení Milana Havlíčka	35
3.3.3	Daňová povinnost účastníka sdružení Jany Havlíčkové	36
3.3.4	Zhodnocení podnikání ve formě sdružení fyzických osob	36
3.4	Společné zdanění manželů	37
3.5	Spolupracující osoby	37
3.5.1	Manžel jako spolupracující osoba Marie Havlíčkové	37
3.5.2	Dcera jako spolupracující osoba Marie Havlíčkové	39
3.5.3	Manžel a dcera jako spolupracující osoby Marie Havlíčkové	41
3.5.4	Zhodnocení podnikání ve formě spolupracujících osob	43
4	VYHODNOCENÍ SPOLEČNÉHO PODNIKÁNÍ	44
4.1	Hledisko zdanění	44
4.2	Aspekty administrativní a právní	45
4.3	Vlastní návrh přístupu k řešení	46
5	ZÁVĚR	47
6	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	49

Úvod

Ve své bakalářské práci stanovuji vhodnou formu podnikání pro konkrétní podnikatele, 3 fyzické osoby, a to z daňového hlediska.

V bakalářské práci aplikuji výpočty na podnikatele, fyzické osoby, které podnikají v oblasti maloobchodního prodeje textilního zboží a domácích potřeb na území České republiky. Tyto fyzické osoby vedou jednotlivé daňové evidence. Rády by podnikaly společně, pokud by to pro ně bylo z hlediska zdanění výhodnější. Proto jsem se setkala s otázkou, co jim tato změna přinese a jaká forma společného podnikání pro ně bude nejvýhodnější z daňového hlediska.

Není to poprvé, co jsem se s touto otázkou v praxi setkala, a proto jsem zvolila právě téma Různé formy společného podnikání fyzických osob z hlediska zdanění za téma pro svou bakalářskou práci.

Již před samotným zahájením své činnosti jistě každý podnikatel zvažuje, jakou formu pro své podnikání zvolí. Jedná se o rozhodnutí, které ovlivní nejen postup při samotném zahájení podnikatelské činnosti, ale ovlivní i celou řadu činností v průběhu podnikání, neboť každá z forem podnikání se řídí určitými zákonnými ustanoveními.

Ve své bakalářské práci hodnotím daňové zatížení odlišných forem společného podnikání fyzických osob (z tohoto důvodu vynechávám poznatky o osobách právnických). Jedná se o podnikání ve formě sdružení fyzických osob, podnikání s využitím institutu spolupracující osoby a dále s využitím společného zdanění manželů.

První část bakalářské práce se zabývá teoretickými poznatky zkoumané oblasti. Především se jedná o oblast daní z příjmů, obchodního a živnostenského práva.

Ve druhé části bakalářské práce stručně charakterizují jednotlivé fyzické osoby a jejich podnikání.

Třetí část tvoří jednotlivé varianty společného podnikání fyzických osob. Z daňového hlediska v této části znázorňuji daňové zatížení u jednotlivých forem společného podnikání fyzických osob. Výchozí bodem pro výpočtové části, a tedy i pro výběr nejvýhodnější formy společného podnikání fyzických osob z hlediska zdanění, jsou výstupy z jednotlivých daňových evidencí za období roku 2006.

Každá z variant je charakteristická propočty daňové povinnosti dané formy společného podnikání fyzických osob. Jedná se o vyčíslení daňové povinnosti, včetně zákonných odvodů na zdravotním pojištění a pojištění důchodovém. Uvedené propočty se týkají zdaňovacího období roku 2006.

V závěru bakalářské práce shrnuji vyslovené závěry a doporučení pro fyzické osoby.

0.1 Cíl bakalářské práce

Cílem mé bakalářské práce je zvážení výhodnosti různých forem společného podnikání konkrétních fyzických osob a doporučení nejvýhodnější formy z hlediska zdanění. Těmito formami společného podnikání je podnikání ve formě sdružení fyzických osob a vzhledem k tomu, že se jedná o manžele a jejich dceru, využiji i formu podnikání spolupracujících osob a společného zdanění manželů. Kritériem pro posouzení tohoto podnikání z daňového hlediska bude výše daňového zatížení jednotlivých forem společného podnikání fyzických osob.

1 Teorie

Tato část bakalářské práce se zabývá teoretickými poznatky zkoumané oblasti. Zejména se jedná o oblast daně z příjmů, obchodního a živnostenského práva.

1.1 Definice podniku

Podnik může mít z hlediska právní úpravy různou formu, která odpovídá charakteru výroby, služeb a především, která odpovídá představám a požadavkům podnikatele. Pojem podnik je podle obchodního zákoníku chápán jako objekt právních vztahů a je definován v § 5 odstavci 1. „Podnikem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem ke své povaze mají tomuto účelu sloužit.“¹

1.1.1 Volba právní formy podniku

Nejen obchodní zákoník, ale i další právní normy, nabízí podnikatelům různé právní formy podnikání, jejichž výběr závisí jen na samotném podnikateli.

Základními právními formami podnikání jsou:

- samostatný podnikatel (fyzická osoba – živnostník)
- obchodní společnosti osobní
 - veřejná obchodní společnost
 - komanditní společnost
- obchodní společnosti kapitálové
 - společnost s ručením omezeným
 - akciová společnost
- družstva
- státní podniky
- ostatní (např. banky, investiční fondy, ...)

¹ zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

1.2 Živnostenské podnikání

Podmínky živnostenského podnikání, neboli živnosti, a kontrolu nad jejich dodržováním upravuje zákon č.455/1991 SB., o živnostenském podnikání.

1.2.1 Živnost a subjekty oprávněné provozovat živnost

„Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených zákonem o živnostenském podnikání.“²

Živnost může být provozována jakoukoliv fyzickou nebo právnickou osobou, pokud splní podmínky, které jí stanovuje zákon o živnostenském podnikání. Státní povolení k provozování živnosti (tzv. koncese) je vyžadováno jen v případech, které zákon o živnostenském podnikání vymezuje.

1.2.2 Podmínky provozování živnosti

Splnění podmínek provozování živnosti je nutné k získání živnostenského listu a poté k samotnému provozování živnosti.

Všeobecné podmínky provozování živnosti³

Mezi tyto podmínky kladené na provozování živnosti fyzickými osobami patří:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost,
- předložení dokladu o tom, že fyzická osoba, pokud na území České republiky podniká nebo podnikala, nemá daňové nedoplatky. Doklad vyhotoví místně příslušný finanční úřad,
- předložení dokladu o tom, že fyzická osoba, pokud na území České republiky podniká nebo podnikala, nemá nedoplatky na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

² zákon č.455/1991 SB., o živnostenském podnikání

³ zákon č.455/1991 SB., o živnostenském podnikání

Zvláštní podmínky provozování živnosti

V případě, že je zákon o živnostenském podnikání nebo zvláštní předpisy vyžadují, jedná se o podmínky kladené na odbornou nebo jinou způsobilost.

1.2.3 Rozdělení živností

- živnosti ohlašovací
 - živnosti řemeslné
 - živnosti vázané
 - živnosti volné
- živnosti koncesované

Živnosti řemeslné

Úprava odborné způsobilosti kladené na řemeslné živnosti je ukotvena v § 21 zákona o živnostenském podnikání a v jeho příloze č. 1. Jedná se o kombinaci požadavku na praxi v oboru živnostenského podnikání a na vzdělání. Délka požadované praxe je odlišná podle stupně získaného vzdělání v oboru (střední odborná škola, výuční obor, ...). Zákon o živnostenském podnikání umožňuje v ustanovení § 22, aby osoba, která nemá odpovídající odborné vzdělání pro konkrétní řemeslnou živnost, mohla prokázat odbornou kvalifikaci jiným způsobem. Při náhradním prokazování odborné způsobilosti je kladen důraz na vzdělání v příslušném oboru nebo příbuzném oboru živnosti.

Živnosti vázané

Odborná způsobilost pro živnosti vázané je upravena zvláštními právními předpisy v příloze č. 2 zákona o živnostenském podnikání nebo stanovena touto přílohou a v ustanovení § 24, které znění přílohy modifikuje. Toto ustanovení totiž umožňuje, aby bylo možné požadavek na vyučení v oboru či požadavek na středoškolské vzdělání zakončené maturitní zkouškou nahradit dokladem o rekvalifikaci nebo jiným dokladem o odborné způsobilosti a dokladem o vykonání čtyřleté praxe v oboru.

Živnosti volné

Jejich seznam je uveden v nařízení vlády č. 140/2000 Sb. K provozování těchto živností se nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti. K získání živnostenského oprávnění pro živnosti volné musí být splněny pouze všeobecné podmínky.

Živnosti koncesované

Odborná způsobilost pro tyto živnosti je uvedena v příloze 3 zákona o živnostenském podnikání buď přímo nebo odkazem na zvláštní právní předpisy, které obsahují požadavky na kvalifikaci. V případě, že je kladen požadavek na odbornou způsobilost spočívající ve vyučení v oboru nebo na středoškolské vzdělání ukončené maturitní zkouškou, tak se splnění podmínky vzdělání prokazuje také dokladem o rekvalifikaci podle § 22 odst. 1 písm.e) zákona o živnostenském podnikání a dokladem o vykonané čtyřleté praxi v oboru.

1.2.4 Živnostenské oprávnění

„Oprávnění provozovat živnost vzniká právnickým osobám již zapsaným do obchodního rejstříku, právnickým osobám, které se do obchodního rejstříku nezapisují a fyzickým osobám“.⁴

Průkazem živnostenského oprávnění je u živností ohlašovacích živnostenský list, který osvědčuje splnění všech zákonných podmínek pro jejich provozování.

Pro živnosti koncesované je živnostenským oprávněním koncesní listina.

1.3 Podnikání dle obchodního zákoníku

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník upravuje postavení podnikatelů, obchodní závazkové vztahy, ale i další jiné vztahy, které s podnikáním souvisejí.

⁴ zákon č.455/1991 SB., o živnostenském podnikání

1.3.1 Podnikání⁵

„Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.

Podnikatelem podle tohoto zákona je:

- osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- osoba, která podniká na základě živnostenského oprávnění,
- osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění podle zvláštních předpisů,
- osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsána do evidence podle zvláštního předpisu.“

1.4 Podnikání jako fyzická osoba

Fyzická osoba ručí neomezeně celým svým majetkem, ručí tedy nejen živností, ale i osobním majetkem. Fyzická osoba firmu sama řídí a sama ve firmě pracuje, počet zakladatelů je tedy 1 osoba. Poplatník daně z příjmů fyzických osob je účetní jednotkou, pokud vede účetnictví (dříve podvojně účetnictví), v dalších případech poplatník účetní jednotkou není:

- vede daňovou evidenci, tzn. prokazuje správci daně jak příjmy, tak i výdaje (daňová evidence nahradila od 1. 1. 2005 jednoduché účetnictví),
- vede záznamy o příjmech, ale výdaje stanovuje procentem z příjmů,
- má správcem daně stanovenou daň paušální částkou.

1.5 Podnikání ve formě sdružení fyzických osob

Základním smyslem sdružení fyzických osob je společná účast na podnikatelské či jiné činnosti. Právní oporu tohoto sdružení najdeme v občanském zákoníku v § 829 až § 841. Na rozdíl od právnických osob nevzniká v případě sdružení právní subjekt, a tudíž se nemůže sdružení účastnit právních vztahů, těch se účastní jednotliví účastníci.

⁵ zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Přestože občanský zákoník neukládá účastníkům sdružení povinné sepsání smlouvy, tak lze její existenci obecně doporučit.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů stanoví v § 12 výpočet příjmu účastníka sdružení, které není právnickou osobou následovně: „Příjmy dosažené poplatníky při společném podnikání nebo společně jiné samostatné výdělečné činnosti na základě smlouvy o sdružení a výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů se rozdělují mezi poplatníky rovným dílem, není-li ve smlouvě o sdružení stanoveno jinak. Pokud nejsou příjmy a výdaje rozděleny mezi účastníky sdružení rovným dílem, mohou účastníci sdružení uplatnit výdaje na ně připadající pouze v prokázané výši.“⁶

1.6 Spolupracující osoby

Ustanovení § 13 zákona o daních z příjmů umožňuje rozdělit příjmy dosažené při podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti vymezené v § 7 odst. 1 písm. a) až c) a v § 7 odst. 2 zákona o daních z příjmů a k nim příslušející výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, na spolupracující osoby. Vždy záleží na svobodném rozhodnutí podnikatele, zda této možnosti využije, tedy zda je pro něho a pro spolupracující osoby výhodné rozdělit daňový základ z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti na spolupracující osoby.

„Příjmy dosažené při podnikání nebo při jiné samostatné výdělečné činnosti provozované za spolupráce druhého z manželů a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení se rozdělují tak, aby podíl připadající na spolupracujícího manžela (manželku) nečinil více než 50%, přitom částka připadající na spolupracujícího manžela (manželku), o kterou příjmy přesahují výdaje, smí činit nejvýše 540 000 Kč při spolupráci po celé zdaňovací období nebo 45 000 Kč za každý i započatý měsíc této spolupráce. V ostatních případech spolupráce manžela (manželky) a ostatních osob žijících v domácnosti s poplatníkem, se příjmy dosažené při podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti rozdělují na spolupracující osoby tak, aby jejich podíl na společných příjmech a výdajích činil v úhrnu nejvýše 30%, přitom částka připadající v úhrnu na spolupracující osoby, o kterou příjmy přesahují výdaje, smí činit nejvýše

⁶ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

180 000 Kč při spolupráci po celé zdaňovací období nebo 15 000 Kč za každý i započatý měsíc spolupráce. U spolupracujícího manžela (manželky) a dalších spolupracujících osob musí být přitom výše podílu na společných příjmech a výdajích stejná. Příjmy a výdaje nelze rozdělovat na děti až do ukončení jejich povinné školní docházky a na děti v kalendářních měsících, ve kterých je na ně uplatňováno daňové zvýhodnění nebo na manžela (manželku), je-li na něj (na ni) ve zdaňovacím období uplatněna sleva na dani. Spolupracující osoba postupuje při stanovení minimálního základu daně podle § 7c obdobně.“⁷

1.7 Společné zdanění manželů⁸

„Manželé, kteří jsou poplatníky podle § 2 a vyživují alespoň jedno dítě žijící s nimi v domácnosti, mohou uplatnit výpočet daně ze společného základu daně, jestliže tyto podmínky splní nejpozději poslední den zdaňovacího období, za které uplatňují společné zdanění. Společné zdanění mohou manželé uplatnit i v případě, že jeden z nich neměl příjmy, které jsou předmětem daně podle tohoto zákona.

Společným základem daně se pro účely tohoto zákona rozumí součet dílčích základů daně podle § 6 až 10 u obou manželů. Dílčí základy daně podle § 6 až 10 každého z manželů se upraví podle § 5 a 23. Společný základ daně se sníží o nezdanitelné části základu daně podle § 15 za oba manžele. Nezdanitelné části základu daně může uplatnit i ten z manželů, který před společným zdaněním neměl zdanitelné příjmy kromě příjmů od daně osvobozených a příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně, jestliže jinak splňuje podmínky stanovené pro jejich uplatnění.

Za zdaňovací období nelze uplatnit společné zdanění, jestliže alespoň jeden z manželů za toto zdaňovací období

- a) má stanovenou daň paušální částkou podle § 7a,
- b) má povinnost stanovit minimální základ daně podle § 7c,
- c) uplatňuje způsob výpočtu daně podle § 13 nebo § 14,
- d) uplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo 35b,
- e) nebo má povinnost uplatnit postup uvedený v § 38gb.“

⁷ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

⁸ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

1.8 Zákon o daních z příjmů

Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů upravuje daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů osob právnických.

Tento zákon o daních z příjmů řeší problematiku zdaňování příjmů fyzických a právnických osob. Společně je řešena především otázka výdajů – nákladů zahrnovaných do základu daně včetně odpisů hmotného a nehmotného majetku, uplatňování ztráty z minulých let, investičních výhod, slev na dani aj. Významné rozdíly jsou evidentní především v konstrukci základu daně z příjmů a návazně uplatněného typu sazby daně.

1.8.1 Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je z hlediska objektu daně strukturovaná, neboť zdanitelné příjmy jsou druhově rozlišované a základ daně je tedy konstruován jako souhrn dílčích základů daně snížený o nezdanitelné části a položky odčitatelné od základu daně.

Strukturování předmětu daně na 5 druhů příjmů není u fyzických osob samoúčelné. Rozdílná pravidla při konstrukci dílčího základu daně u jednotlivých druhů příjmů vyžadují kromě jiného, aby poplatník nejprve přesně věcně určil, o jaký druh příjmu se jedná, a teprve poté realizoval zdanění daného příjmu.

Kromě předmětu daně, který je vymezen pozitivně, je předmět daně definován i negativně, což znamená, že určité, zákonem stanovené příjmy, se nezdaňují, neboť jsou od daně osvobozeny a daňový subjekt je tedy nezahrnuje do dílčího základu daně. Příjmy, které jsou předmětem daně a nejsou od daně osvobozeny, podléhají dani z příjmů.

Uzákoněn je rovněž způsob výběru daně, jež zahrnuje jeho určité techniky. Povinnost odvést daň je uložena buď samotnému poplatníkovi daně z příjmů fyzických osob formou podání daňového přiznání v termínu, který stanovuje zákon nebo plátcí daně. Plátce daně srazí a odvede daň poplatníka pod vlastní majetkovou odpovědností, a to buď ve formě sražené zálohy nebo ve formě daně sražené dle zvláštní sazby daně.

1.8.1.1 Poplatník daně

Poplatníky daně z příjmu fyzických osob jsou fyzické osoby, které jsou definovány v § 2 zákona o daních z příjmů, který je dělí do 2 skupin.

Typy daňových poplatníků

Daňoví rezidenti – jsou fyzické osoby, které mají daňovou povinnost, která se vztahuje nejen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, ale i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Jsou tedy poplatníky s neomezenou daňovou povinností.

Daňoví nerezidenti (nonrezidenti) – jsou fyzické osoby, které mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy, které jim plynou ze zdrojů na území České republiky. Daňoví nerezidenti jsou tedy poplatníky s omezenou daňovou povinností.

1.8.1.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou příjmy, které jsou rozděleny do následujících 5 skupin:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky,
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z pronájmu,
- ostatní příjmy.

Pro každého poplatníka je nezbytně nutné přesně zařadit každý jednotlivý příjem do jedné z pěti skupin druhů příjmů. Nesprávné zařazení příjmu může vést k chybnému stanovení základu daně z příjmů fyzických osob a následnému chybnému výpočtu daňové povinnosti.

Předmětem daně jsou nejen příjmy peněžní, ale rovněž příjmy nepeněžní dosažené směnou, přičemž se tyto příjmy ocení podle zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku.

1.8.1.3 Základ daně

Základem daně je daňová základna, ze které se příslušnou sazbou daně vypočítá daňová povinnost poplatníka. Postup pro stanovení základu daně je odlišný u fyzických osob a u osob právnických.

Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za které se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů podle § 6 - § 10 není stanoveno jinak.⁹ Od základu daně se odečítají nezdanitelné části a položky odčitatelné od základu daně. U samotné částky daně lze pak uplatnit slevu na dani.

1.8.1.4 Nezdanitelná část základu daně

Nezdanitelná část dle § 15 vyjadřuje osobní poměry poplatníka např. zaplacené pojistné na soukromé životní pojištění, platby příspěvků na penzijní připojištění, hodnota poskytnutých darů, úroky zaplacené z úvěru na stavební spoření nebo z hypotečního úvěru poskytnutého a použitého poplatníkem na financování bytových potřeb.

1.8.1.5 Položky odčitatelné od základu daně

Položky odčitatelné od základu daně jsou definovány v § 34. Jedná se o odečet daňové ztráty za předchozí zdaňovací období, výdaje (náklady) vynaložené na realizaci projektů výzkumu a vývoje a o vyrovnání majetkového podílu oprávněným osobám.

1.8.1.6 Sleva dani

Některé nezdanitelné části základu daně byly v loňském roce nahrazeny slevami na dani a daňovými zvýhodněními. Pro potřeby výpočtové části mé bakalářské práce charakterizují pouze slevy na dani, které vyplývají z § 35ba.

⁹ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

„Poplatníkům uvedeným v § 2 se daň vypočtená podle § 16, případně snížená podle § 35, 35a nebo 35b za zdaňovací období snižuje o částku

- a) 7 200 Kč na poplatníka,
- b) 4 200 Kč na manželku (manžela) žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 38 040 Kč,
- c) 1 500 Kč, pobírá-li poplatník částečný invalidní důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění,
- d) 3 000 Kč, pobírá-li poplatník plný invalidní důchod nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění,
- e) 9 600 Kč, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P,
- f) 2 400 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem.“¹⁰

1.8.1.7 Příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti¹¹

Příjmy, které jsou zahrnovány do § 7, se dělí do dvou skupin:

1) Příjmy z podnikání

- příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjmy ze živností,
- příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů,
- podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

2) Příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti

- příjmy z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví, autorských práv včetně práv příbuzných právu autorskému, a to včetně příjmů z vydávání, rozmnožování a rozšiřování literárních a jiných děl vlastním nákladem,

¹⁰ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

¹¹ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

- příjmy z výkonu nezávislého povolání, které není živností ani podnikáním podle zvláštních předpisů,
- příjmy znalce, tlumočnicka, zprostředkovatele kolektivních sporů, zprostředkovatele kolektivních a hromadných smluv podle autorského zákona, rozhodce za činnost podle zvláštních právních předpisů,
- příjmy z činnosti správce konkursní podstaty, včetně příjmů z činnosti předběžného správce, zástupce správce a vyrovnacího správce, které nejsou živností ani podnikáním podle zvláštního právního předpisu.

1.8.1.8 Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu¹²

Neuplatní-li poplatník výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu dle § 24, může uplatnit výdaje ve výši:

- a) 80% z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) 60% z příjmů ze živností řemeslných,
- c) 50% z příjmů z ostatních živností,
- d) 40% z příjmů z jiného podnikání podle zvláštních předpisů a z podílů společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku.

Uplatní-li poplatník výdaje procentem, jsou v částce výdajů zahrnuty veškeré výdaje poplatníka vynaložené v souvislosti s dosahováním příjmů z podnikání a z jiné samostatně výdělečné činnosti, kromě pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na všeobecné zdravotní pojištění, které může poplatník uplatnit navíc v prokázané výši, avšak pouze do výše pojistného vypočítaného sazbou bez jejího zvýšení z maximálního základu pro toto pojištění podle zvláštního předpisu.

¹² zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

V rámci jednoho druhu příjmů musí být výdaje uplatněny jednotně buď v prokázané výši nebo paušálem.

1.8.1.9 Minimální základ daně¹³

S účinností od 1. 1. 2004 je stanoven minimální základ daně pro fyzické osoby. U poplatníka s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a), b) nebo c) musí základ daně podle § 5 a 23 činit alespoň 50% částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu podle zákona o důchodovém pojištění za kalendářní rok, který o 2 roky předchází zdaňovacímu období, přepočítacího koeficientu podle zákona o důchodovém pojištění pro úpravu tohoto všeobecného základu a počtu kalendářních měsíců, v jejichž průběhu poplatník provozoval činnost. Tato částka se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů.

Minimální základ daně se nesnižuje o položky odčitatelné od základu daně uvedené v § 34.

Daňovou ztrátu dosaženou ve zdaňovacím období, ve kterém byl stanoven minimální základ daně, lze uplatnit v následujícím zdaňovacím období.

Ustanovení o minimální dani se nevztahuje na poplatníka, spolupracujícího manžela (manželku) nebo na ostatní spolupracující osoby ve zdaňovacím období:

- a) ve kterém zahájil nebo ukončil podnikatelskou činnost
- b) bezprostředně následující po zdaňovacím období, ve kterém zahájil podnikatelskou činnost

¹³ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

1.8.1.10 Sazba daně pro rok 2006¹⁴

Daň ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně a o odčitatelné položky od základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činí:

Základ daně od Kč	do Kč	Daň	Ze základu přesahujícího
0	121 200	12%	
121 200	218 400	14 544 + 19%	121 200
218 400	331 200	33 012 + 25%	218 400
331 200	a více	61 212 + 32%	331 200

1.9 Důchodové pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Zákon 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění vymezuje okruh osob, které jsou považovány za osoby samostatně výdělečně činné. Z tohoto ustanovení vyplývá, že všechny tři fyzické osoby, pro něž stanovuji nejvhodnější formu společného podnikání z hlediska zdanění, jsou za osoby samostatně výdělečně činné považovány. Samotné placení záloh na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, jejich výši a vypořádání v ročním přehledu upravuje zákon č. 263/2002 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Dle tohoto zákona budu stanovovat výši důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti pro jednotlivé fyzické osoby za období roku 2007. Pro všechny tři fyzické osoby byla jejich výdělečná činnost hlavním zdrojem příjmů.

1.9.1 Algoritmus výpočtu důchodového pojištění

- 1) Stanovení rozdílu mezi příjmy a výdaji
- 2) Zjištění vyměřovacího základu, který vypočítáme jako rozdíl mezi příjmy a výdaji x 50% (tato hodnota nesmí být pro rok 2006 nižší než

¹⁴ zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

56 508 Kč, což je minimální vyměřovací základ stanovený pro toto období)

- 3) Výpočet pojistného - zjištěný vyměřovací základ vynásobíme 29,6%, což je hodnota pojistného na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

1.10 Zdravotní pojištění

Osoba samostatně výdělečně činná má povinnosti nejen vůči příslušné správě sociálního zabezpečení, ale má je i vůči své zdravotní pojišťovně. Tyto povinnosti upravuje zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění. Tento zákon upravuje placení záloh na všeobecné zdravotní pojištění, jejich výši a zúčtování v ročním přehledu. Proto se budu při stanovování záloh na zdravotní pojištění u jednotlivých fyzických osob řídit ustanoveními tohoto zákona.

1.10.1 Algoritmus výpočtu zdravotního pojištění

- 1) Stanovení rozdílu mezi příjmy a výdaji
- 2) Zjištění vyměřovacího základu, který vypočítáme jako rozdíl mezi příjmy a výdaji x 50% (tato hodnota nesmí být pro rok 2006 nižší než 111 805,5 Kč, což je minimální vyměřovací základ stanovený pro toto období)
- 3) Výpočet pojistného – zjištěný vyměřovací základ vynásobíme 13,5%, což je hodnota zdravotního pojištění

2 Charakteristika jednotlivých fyzických osob

V této části bakalářské práce charakterizují jednotlivé fyzické osoby, na něž pak aplikují jednotlivé varianty forem společného podnikání fyzických osob, a to především z hlediska zdanění. Přáním podnikatelů, na které jsou aplikovány jednotlivé formy společného podnikání je, aby byly zatajeny některé skutečnosti, především jejich jména, proto je budu uvádět pod jménem Havlíčkovi. Havlíčkovi jsou rodinní příslušníci, manželé a jejich dcera.

2.1 Zahájení činnosti a předmět podnikání

Paní Marie Havlíčková zažádala v roce 1992 o vydání živnostenského listu. Ten jí byl dne 9. 12. 1992 vydán. Předmětem podnikání této živnosti ohlašovací volné je koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej kromě zboží vyžadujícího zvláštní povolení.

Pan Milan Havlíček zažádal o vydání živnostenského listu v roce 1993. Oprávnění provozovat živnost ohlašovací volnou vzniklo dne 8. 1. 1993. Předmětem podnikání je, stejně jako u paní Havlíčkové, koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej kromě zboží vyžadujícího zvláštní povolení.

Slečně Janě Havlíčkové byl živnostenský list vydán v roce 2002, se vznikem živnostenského oprávnění ke dni 13. 3. 2002. Předmětem této živnosti ohlašovací volné je specializovaný maloobchod.

2.2 Historie

Podnikatelka paní Havlíčková otevřela svoji první prodejnu v prosinci roku 1992 v Pelhřimově. Paní Havlíčková se specializuje na prodej textilního zboží, převážně oděvní metráže a bytového textilu. V roce 1993 otevřel svoji provozovnu i pan Havlíček, ale na rozdíl od své manželky se zaměřil na prodej domácích potřeb. V roce 2002 se rozhodli investovat do rozvoje svého podnikání a otevřeli další provozovnu. V tomto roce s nimi začala podnikat i jejich dcera. V této provozovně se zaměřují na prodej textilního zboží a bytového textilu, dodávaného výhradně od českých výrobců.

3 Formy společného podnikání FO

V této čtvrté části bakalářské práce znázorňuji jednotlivé varianty společného podnikání fyzických osob pro konkrétní podnikatele, a to z daňového hlediska. Vzhledem k tomu, že každá podnikající fyzická osoba má povinnosti i vůči příslušné zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení, věnuji se v této části bakalářské práce i těmto odvodovým povinnostem.

Předpokladem správného závěru a tedy i správného doporučení formy pro společné podnikání těchto fyzických osob je jejich stabilní hospodaření. Na základě údajů z daňových evidencí za několik předchozích let dosahují podnikatelé výsledků srovnatelných s obdobím roku 2006. Předpokládám tedy, že ani v budoucnosti nebude jejich hospodaření diametrálně odlišné od stavu současného, kterého využívám pro srovnání jednotlivých forem společného podnikání.

Z daňového hlediska zohledním v této části zatížení jednotlivých forem společného podnikání, tedy:

- samostatného podnikání jednotlivých fyzických osob (východisko),
- podnikání ve formě sdružení fyzických osob,
- využití institutu spolupracujících osob,
- společné zdanění manželů,

další formy, ve kterých by tyto fyzické osoby mohly podnikat, jako je podnikání ve formě veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti, do svých výpočtů nezahrnuji.

3.1 Východiska výpočtové části bakalářské práce

Východiskem pro výpočtové části, a tedy i pro výběr optimální formy společného podnikání fyzických osob z hlediska zdanění, jsou výstupy z jednotlivých daňových evidencí za období roku 2006:

Přehled o příjmech a výdajích Marie Havlíčkové

k 31. 12. 2006

(v Kč)

prodej zboží	2 033 402	nákup zboží	1 525 391
ostatní příjmy	1 708	pojistné	31 812
		ostatní výdaje	263 677
celkem	2 035 110	celkem	1 820 880

Marie Havlíčková má nárok uplatnit si nezdanitelnou část základu daně, penzijní připojištění. Od příslušného penzijního fondu obdržela potvrzení o platbách příspěvků účastníka na penzijní připojištění se státním příspěvkem za období roku 2006 v celkové výši 12 000 Kč.

Přehled o příjmech a výdajích Milana Havlíčka

k 31. 12. 2006

(v Kč)

prodej zboží	1 299 297	nákup zboží	955 810
ostatní příjmy	4 583	pojistné	30 236
		ostatní výdaje	230 172
celkem	1 303 880	celkem	1 216 218

I Milan Havlíček obdržel od penzijního fondu potvrzení o platbách příspěvků účastníka na penzijní připojištění se státním příspěvkem na zdaňovací období roku 2006 v celkové výši 12 000 Kč. Na základě potvrzení o pojistném zaplaceném poplatníkem na soukromé životní pojištění má nárok uplatnit si další nezdanitelnou část základu daně ve výši 4 752Kč.

Přehled o příjmech a výdajích Jany Havlíčkové

k 31. 12. 2006

(v Kč)

prodej zboží	2 862 627	nákup zboží	1 946 150
ostatní příjmy	4 949	pojistné	30 236
		ostatní výdaje	758 255
celkem	2 867 576	celkem	2 734 641

I Jana Havlíčková si může, na základě potvrzení od penzijního fondu, uplatnit nezdánitelnou část základu daně, a to v celkové výši 12 000 Kč.

3.2 Stanovení daňové povinnosti pro fyzické osoby

Pro výpočet daňové povinnosti jednotlivých poplatníků byly mým východiskem výše uvedené přehledy o příjmech a výdajích za zdaňovací období roku 2006.

Podnikatel fyzická osoba platí z dosaženého zisku progresivní daň z příjmů fyzických osob. Vlivem této progresivní sazby se liší daňové zatížení zisku vytvořeného podnikatelskou činností mezi jednotlivými podnikateli podle toho, jakého základu daně dosáhly po odečtení výdajů od příjmů.

Daň z příjmů fyzických osob se počítá ze základu daně sníženého o nezdánitelné části základu daně dle § 15 a o položky odčitatelné od základu daně dle § 34, proto se bude daňové zatížení jednotlivých fyzických osob lišit s ohledem na tyto faktory. Z tohoto základu daně vypočítáme daň dle § 16, kterou následně ponížíme o slevu na dani dle § 35ba. Po uplatnění slevy na dani zjistíme celkovou daňovou povinnost.

3.2.1 Daňová povinnost Marie Havlíčkové

Výpočet daňové povinnosti Marie Havlíčkové vychází z údajů přehledu o příjmech a výdajích k 31. 12. 2006 a je následující:

Příjmy	2 035 110
Výdaje	1 820 880
Základ daně za rok 2006	214 230
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	208 230
Základ daně po zaokrouhlení	208 200
Daň 19%	31 074
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	23 874

- důchodové pojištění 31 707 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

3.2.2 Daňová povinnost Milana Havlíčka

Výpočet daňové povinnosti Milana Havlíčka vychází z údajů přehledu o příjmech a výdajích k 31. 12. 2006 a je následující:

Příjmy	1 303 880
Výdaje	1 216 218
Základ daně za rok 2006	87 662
Minimální základ daně pro rok 2006	112 950
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>životní pojištění</i>	4 752
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000

Základ daně snížený o nezdaniitelné části daně	102 198
Základ daně po zaokrouhlení	102 100
Daň 12%	12 252
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	5 052

- důchodové pojištění 16 727 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

Vzhledem k tomu, že pan Havlíček dosáhl základu daně nižšího, než je základ daně minimální, je jeho daňová povinnost vypočítána z tohoto minimálního základu.

V případě, že by se na pana Havlíčka ustanovení o minimálním základu daně nevztahovalo, byl by algoritmus výpočtu jeho daňové povinnosti následující:

Příjmy	1 303 880
Výdaje	1 216 218
Základ daně za rok 2006	87 662
Nezdaniitelné části základu daně	
- <i>životní pojištění</i>	4 752
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdaniitelné části daně	76 910
Základ daně po zaokrouhlení	76 900
Daň 12%	9 228
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	2 028

Porovnáme-li daňovou povinnost, která vyplývá ze skutečného základu daně, s daňovou povinností vypočítanou z minimálního základu daně, zjistíme, že v důsledku minimálního základu daně odvede na dani z příjmů fyzických osob o 3 024 Kč více.

3.2.3 Daňová povinnost Jany Havlíčkové

Výpočet daňové povinnosti Jany Havlíčkové vychází z údajů přehledu o příjmech a výdajích k 31. 12. 2006 a je následující:

Příjmy	2 867 576
Výdaje	2 734 641
Základ daně za rok 2006	132 935
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	126 935
Základ daně po zaokrouhlení	126 900
Daň 19%	15 627
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	8 427

- důchodové pojištění 19 675 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

3.2.4 Zhodnocení podnikání fyzických osob

V případě, že budou Havlíčkovi i nadále podnikat samostatně, jako odděleně podnikající fyzické osoby, nic se pro ně z daňového hlediska nezmění. Nezmění se pro ně nic ani z hlediska jakéhokoliv jiného.

Vyčíslíme-li celkové daňové zatížení všech tří fyzických osob, zjistíme, že zaplatí na dani z příjmu fyzických osob celkem 37 353 Kč.

3.3 Daňová povinnost účastníků sdružení fyzických osob

Další formou, kterou jsem zvolila pro společné podnikání fyzických osob je podnikání ve formě sdružení fyzických osob. Pro účastníky sdružení je optimální stanovit si ve smlouvě o sdružení fyzických osob rozdělení příjmů a výdajů rovným dílem.

Příjmy a výdaje si tedy budou jednotliví účastníci dělit rovným dílem tzn. na každého z účastníků připadne 1/3 celkových příjmů a 1/3 celkových výdajů. Od celkových výdajů se ale nejprve odečtou výdaje připadající na platby záloh na zdravotním a sociálním pojištění každého jednotlivého účastníka a poté se připočítají k dané třetině výdajů, která na každého z účastníků připadá:

- **Příjmy účastníků sdružení:**

$$2\,035\,110 + 1\,303\,880 + 2\,867\,576 = 6\,206\,566$$

- **Příjmy připadající na každého z účastníků sdružení:**

$$6\,206\,566/3 = 2\,068\,855$$

(z důvodu zaokrouhlení bude tato částka připadat na 2 účastníky, na třetího z nich připadne částka ve výši 2 068 856)

- **Výdaje účastníků sdružení:**

$$\Sigma \text{ výdaje} - \text{ZP, SP} = 5\,679\,455$$

- **Výdaje připadající na každého z účastníků sdružení:**

$$5\,679\,455/3 = 1\,893\,152$$

(z důvodu zaokrouhlení bude tato částka připadat na 2 účastníky, na třetího z nich připadne částka ve výši 1 893 151)

ZP a SP slečny Havlíčkové a pana Havlíčka je 30 236 Kč, u paní Havlíčkové se jedná o částku 31 812 Kč. Výdaje připadající na každého z nich budou tedy ve výši:

- 1 924 964 Kč u Marie Havlíčkové,
- 1 923 388 Kč u Milana Havlíčka,
- 1 923 387 Kč u Jany Havlíčkové.

Při výpočtu daně a při stanovení záloh na zdravotní a sociální pojištění se postupuje podle stejného algoritmu jako v případě samostatného podnikání jednotlivých fyzických osob.

3.3.1 Daňová povinnost účastníka sdružení Marie Havlíčkové

Příjmy	2 068 855
Výdaje	1 924 964
Základ daně za rok 2006	143 891
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	137 891
Základ daně po zaokrouhlení	137 800
Daň 19%	17 698
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	10 498

- důchodové pojištění 21 297 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

3.3.2 Daňová povinnost účastníka sdružení Milana Havlíčka

Příjmy	2 068 855
Výdaje	1 923 388
Základ daně za rok 2006	145 467
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>životní pojištění</i>	4 752
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	134 715
Základ daně po zaokrouhlení	134 700
Daň 19%	17 109
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	9 909

- důchodové pojištění 21 530 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

3.3.3 Daňová povinnost účastníka sdružení Jany Havlíčkové

Příjmy	2 068 856
Výdaje	1 923 387
Základ daně za rok 2006	145 469
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	139 469
Základ daně po zaokrouhlení	139 400
Daň 19%	18 002
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	10 802

- důchodové pojištění 21 530 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

3.3.4 Zhodnocení podnikání ve formě sdružení fyzických osob

Společné podnikání fyzických osob ve formě sdružení fyzických osob přinese jeho účastníkům několik změn. V první řadě se jedná o nutnost sepsání smlouvy o sdružení a její doručení místně příslušnému správci daně. Výhodou podnikání ve formě sdružení fyzických osob je úspora času a finančních prostředků, neboť jako účastníci sdružení povedou pouze 1 daňovou evidenci. Tato forma podnikání je výhodná i z hlediska daně z přidané hodnoty, plátcem této daně je pouze jeden účastník sdružení, který svým jménem přijímá všechna zdanitelná plnění a všechna zdanitelná plnění také svým jménem uskutečňuje, tedy jemu vzniká daňová povinnost. Ostatní účastníci jsou k dani z přidané hodnoty také registrovaní, daňová přiznání podávají, ovšem nikdy jim daňová povinnost nevzniká.

Sečteme-li daňové povinnosti jednotlivých účastníků sdružení, zjistíme, že na dani z příjmů fyzických osob odvedou v souhrnné výši 31 209 Kč.

3.4 Společné zdanění manželů

Společné zdanění manželů je možností, jak optimalizovat daňové zatížení manželů. Manželé Havlíčkovi této možnosti využít nemohou, neboť pan Havlíček měl za zdaňovací období roku 2006 povinnost stanovit minimální základ daně. Jedná se tedy o jednu ze situací, které vyplývají ze zákona o daních z příjmů, kdy nelze společného zdanění manželů využít (viz kapitola 2.7 Společné zdanění manželů).

3.5 Spolupracující osoby

Další formou společného podnikání fyzických osob je institut spolupracující osoby. Týká se manželů a osob žijících v domácnosti s poplatníkem, což fyzické osoby, na které různé formy společného podnikání aplikují, splňují.

Výpočet pro spolupracující osoby budu aplikovat na rozdělení části příjmů Marie Havlíčkové a na jejího manžela, rozdělení části příjmů Marie Havlíčkové na její dceru a poslední variantou je rozdělení části příjmů Marie Havlíčkové mezi jejího manžela a její dceru.

3.5.1 Manžel jako spolupracující osoba Marie Havlíčkové

Maximální podíl příjmů a výdajů, které může paní Havlíčková převést na svého manžela činí 50%. Propočtem různých výší podílů jsem zjistila, že z variant podílu 10%, 15%, 20%, 25%, 30% až 50% příjmů a výdajů je nejvýhodnější varianta rozdělení příjmů a výdajů ve výši 30%. Rozdělení je následující:

- $\Sigma \text{ příjmy Marie Havlíčkové} / 100 * 30 = \text{část příjmů připadající na jejího manžela}$
 - $2\,035\,110 / 100 * 30 = 610\,533$
- $\Sigma \text{ výdaje Marie Havlíčkové} / 100 * 30 = \text{část výdajů připadající na jejího manžela}$
 - $1\,820\,880 / 100 * 30 = 546\,264$

Příjmy Milana Havlíčka	1 303 880
Příjmy ve výši 30% příjmů manželky	610 533
Výdaje Milana Havlíčka	1 216 218
Výdaje ve výši 30% výdajů manželky	546 264
Základ daně za rok 2006	151 931
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>životní pojištění</i>	4 752
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	141 179
Základ daně po zaokrouhlení	141 100
Daň 19%	18 325
Slevy na dani	
- <i>na poplatníka</i>	7 200
Daňová povinnost	11 125

- důchodové pojištění 22 486 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

- **Σ příjmy Marie Havlíčkové – 30% = příjmy M. Havlíčkové**
 - $2\,035\,110 - 610\,533 = 1\,424\,577$
- **Σ výdaje Marie Havlíčkové – 30% = výdaje M. Havlíčkové**
 - $1\,820\,880 - 546\,264 = 1\,274\,616$

Příjmy	1 424 577
Výdaje	1 274 616
Základ daně za rok 2006	149 961
Nezdanitelné části základu daně	
- <i>penzijní připojištění</i>	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	143 961
Základ daně po zaokrouhlení	143 900
Daň 19%	18 857

Slevy na dani	
- na poplatníka	7 200
Daňová povinnost	11 657

- důchodové pojištění 22 195 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

V případě rozdělení příjmů a výdajů Marie Havlíčkové ve výši 30% na jejího manžela, zjistíme, že po sečtení jejich daňových povinností musí odvést celkem na dani z příjmů fyzických osob 22 782 Kč.

3.5.2 Dcera jako spolupracující osoba Marie Havlíčkové

Maximální podíl příjmů a výdajů, které může paní Havlíčková převést na svou dceru činí 30%. Propočtem různých výší podílů jsem zjistila, že z variant podílu 10%, 15%, 20%, 25%, 30% příjmů a výdajů je nejvýhodnější varianta rozdělení příjmů a výdajů na Janu Havlíčkovou ve výši 20%. Rozdělení je následující:

- **Σ příjmy Marie Havlíčkové/100 * 20 = část příjmů připadající na její dceru**
 - $2\,035\,110/100 * 20 = 407\,022$
- **Σ výdaje Marie Havlíčkové/100 * 20 = část výdajů připadající na její dceru**
 - $1\,820\,880/100 * 20 = 364\,176$

Příjmy Jany Havlíčkové	2 867 576
Příjmy ve výši 20% příjmů matky	407 022
Výdaje Jany Havlíčkové	2 734 641
Výdaje ve výši 20% výdajů matky	364 176
Základ daně za rok 2006	175 781
Nezdanitelné části základu daně	
- penzijní připojištění	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	169 781

Základ daně po zaokrouhlení	169 700
Daň 19%	23 759
Slevy na dani	
- na poplatníka	7 200
Daňová povinnost	16 559

- důchodové pojištění 26 016 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

- **Σ příjmy Marie Havlíčkové – 20% = příjmy M. Havlíčkové**
 - $2\,035\,110 - 407\,022 = 1\,628\,088$
- **Σ výdaje Marie Havlíčkové – 20% = výdaje M. Havlíčkové**
 - $1\,820\,880 - 364\,176 = 1\,456\,704$
- **ZD připadající na Marii Havlíčkovou je 171 384Kč**

Příjmy	1 628 088
Výdaje	1 456 704
Základ daně za rok 2006	171 384
Nezdanitelné části základu daně	
- penzijní připojištění	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	165 384
Základ daně po zaokrouhlení	165 300
Daň 19%	22 923
Slevy na dani	
- na poplatníka	7 200
Daňová povinnost	15 723

- důchodové pojištění 25 365 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

V případě rozdělení příjmů a výdajů Marie Havlíčkové na její dceru zjistíme, že po sečtení jejich jednotlivých daňových povinností musí odvést celkem na dani z příjmů fyzických osob 32 282 Kč.

3.5.3 Manžel a dcera jako spolupracující osoby Marie Havlíčkové

Maximální podíl příjmů a výdajů, které může paní Havlíčková převést na svého manžela a současně na svou dceru, činí 30%. V tomto případě musí být výše podílu pro oba dva stejná, tedy ve výši 15% pro každého z nich.

- **Σ příjmy Marie Havlíčkové/100 * 30 = část příjmů připadající na jejího manžela a dceru**
 - $2\,035\,110/100 * 30 = 610\,533$
- **příjmy ve výši 15% připadající na každou ze spolupracujících osob**
 - $610\,533/2 = 305\,266$
- **Σ výdaje Marie Havlíčkové/100 * 30 = část výdajů připadající na jejího manžela a dceru**
 - $1\,820\,880/100 * 30 = 546\,264$
- **výdaje ve výši 15% připadající na každou ze spolupracujících osob**
 - $546\,264/2 = 273\,132$

	Milan Havlíček	Jana Havlíčková
Příjmy FO	1 303 880	2 867 576
Příjmy ve výši 15% příjmů M.Havlíčkové	305 266	305 266
Výdaje FO	1 216 218	2 734 641
Výdaje ve výši 15% výdajů M.Havlíčkové	273 132	273 132
Základ daně za rok 2006	119 796	165 069
Nezdanitelné části základu daně		
- životní pojištění	4 752	
- penzijní připojištění	6 000	6 000
ZD snížený o nezdanitelné části daně	109 044	159 069
Základ daně po zaokrouhlení	109 000	159 000
Daň 12%	13 080	

Daň 19%		21 726
Slevy na dani		
- na poplatníka	7 200	7 200
Daňová povinnost	5 880	14 526

- důchodové pojištění M. Havlíčka 17 730 Kč
- zdravotní pojištění M. Havlíčka 15 094 Kč
- důchodové pojištění J. Havlíčkové 24 431 Kč
- zdravotní pojištění J. Havlíčkové 15 094 Kč

- **Σ příjmy Marie Havlíčkové – 30% = příjmy M. Havlíčkové**
 - 2 035 110 – 610 533 = 1 424 577
- **Σ výdaje Marie Havlíčkové – 30% = výdaje M. Havlíčkové**
 - 1 820 880 – 546 264 = 1 274 616

Příjmy	1 424 577
Výdaje	1 274 616
Základ daně za rok 2006	149 961
Nezdanitelné části základu daně	
- penzijní připojištění	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části daně	143 961
Základ daně po zaokrouhlení	143 900
Daň 19%	18 857
Slevy na dani	
- na poplatníka	7 200
Daňová povinnost	11 657

- důchodové pojištění 22 195 Kč
- zdravotní pojištění 15 094 Kč

V případě rozdělení příjmů a výdajů Marie Havlíčkové na jejího manžela a současně i na její dceru zjistíme, že po sečtení jejich jednotlivých daňových povinností musí odvést celkem na dani z příjmů fyzických osob 32 063 Kč.

3.5.4 Zhodnocení podnikání ve formě spolupracujících osob

Výhodou využití institutu spolupracujících osob je to, že se právně nezakládá žádný subjekt, neuzavírají se žádné smlouvy. I nadále vystupuje v právních vztazích každá z fyzických osob sama za sebe. Nevýhodou může být náročnost výpočtu daňové povinnosti jednotlivých fyzických osob.

4 Vyhodnocení společného podnikání

Rodina Havlíčkových se může na základě vypočítaných hodnot rozhodnout, kterou formu pro své společné podnikání zvolí. Jedná se o podnikání samostatných fyzických osob tzn. formu, v jaké podnikají v této době, o podnikání ve formě sdružení fyzických osob a dále o podnikání na základě využití institutu spolupracující osoby. Na základě výpočtu daňové povinnosti, odvodu zákonného důchodového a zdravotního pojištění pro tyto formy společného podnikání fyzických osob stanovují celkové zatížení, které z těchto odvodových povinností vyplývá:

4.1 Hledisko zdanění

Vyhodnocení různých forem společného podnikání fyzických osob

	ZD	pojistné v Kč	daň v Kč	celkové zatížení	zatížení v %
Podnikání jednotlivých fyzických osob	460 115	113 391	37 353	150 744	32,76
Sdružení FO	434 827	109 639	31 209	140 848	32,39
Spolupracující osoby Marie Havlíčkové					
- Milan a Jana Havlíčkovi	434 826	109 638	32 063	141 701	32,59
- Milan Havlíček, J. Havlíčková vlastní ZD	434 827	109 638	31 209	140 847	32,39
- Jana Havlíčková, M. Havlíček vlastní ZD	460 115	113 390	37 334	150 724	32,76

Z tohoto přehledu je zřejmá skutečnost, jak ukazuje sloupec „zatížení v %“, že nejnižší odvodové zatížení je při rozdílu příjmů a výdajů při společném podnikání fyzických osob ve formě:

- sdružení fyzických osob,
- ve formě spolupracující osoby – pana Havlíčka.

Tato skutečnost vyplývá z toho, že v případě samostatného podnikání dosáhl skutečný základ daně pouze u pana Havlíčka nižší hodnoty, než hodnoty minimálního základu daně, ze kterého mu byla daň vyčíslena, a kterou musel odvést, i když jeho skutečné výsledky podnikání této hodnotě neodpovídaly.

V případě společného podnikání ve formě sdružení fyzických osob nebo při využití institutu spolupráce se svou manželkou, dochází k tomu, že se příjmy jednotlivých fyzických osob rozdělí buď rovným dílem, nebo, v případě spolupráce s manželkou, se příjmy pana Havlíčka navýší o 30% příjmů jeho manželky. Dochází tedy k tomu, že se vyšší daňové zatížení paní Havlíčkové a její dcery zčásti přesune na pana Havlíčka tak, že odvádí daň ze skutečného rozdílu příjmů a výdajů, která zčásti pokrývá daň minimální, kterou byl povinen odvést, i když nedosahoval takového základu daně, ze kterého by její výše vyplývala., proto je daňové zatížení v těchto formách společného podnikání nižší než v případě samostatného podnikání jednotlivých fyzických osob.

4.2 Aspekty administrativní a právní

Při společném podnikání fyzických osob v jakékoliv výše hodnocené formě se z hlediska právního v podstatě nic nezmění. Pan Havlíček, jeho manželka a jejich dcera budou stále podnikat každý svým jménem, na vlastní odpovědnost, ručit bude stále každý celým svým majetkem.

Pouze v případě podnikání ve formě sdružení fyzických osob lze hovořit o zjednodušení administrativy, účastníci povedou pouze jednu daňovou evidenci, oproti ostatním formám, kdy musí vést daňovou evidenci každá z fyzických osob. Tato forma podnikání je výhodná i z hlediska administrativy DPH, neboť daňové přiznání za sdružení podává pověřený člen a ostatní účastníci podávají daňové přiznání nulové. Tato administrativní zjednodušení přinesou i finanční úsporu, která spočívá v ušetřených finančních prostředcích za vedení jednotné daňové evidence.

4.3 Vlastní návrh přístupu k řešení

Vzhledem k tomu, že daňové a odvodové zatížení je stejné, jak v případě společného podnikání ve formě sdružení fyzických osob, tak při využití institutu spolupráce s manželkou, doporučím Havlíčkům jednu z těchto forem i na základě zohlednění administrativních aspektů a vlastního uvážení.

Domnívám se, že pro Havlíčkovi by bylo optimální společné podnikání ve formě sdružení fyzických osob. Tato forma je vhodná z důvodu daňového zatížení, i když rozdíly mezi daňovým zatížením u jednotlivých forem společného podnikání a jejich současnou formou podnikání nejsou nijak výrazné. Ale vzhledem k tomu, že se jedná o drobné podnikatele, má pro ně i tento rozdíl význam. Tato forma společného podnikání jim přinese úsporu i ve formě ušetřených finančních prostředků, které vynakládají za vedení tří daňových evidencí. V případě podnikání ve formě sdružení fyzických osob je vedena jedna daňová evidence pro všechny jeho účastníky. Překážkou by mohla být nedostatečná právní úprava tohoto podnikání a případné komplikace při vystoupení jednoho z účastníků nebo při úplném rozpuštění. V tomto případě se však domnívám, že vzhledem k příbuzenským a navíc i velmi dobrým vztahům fyzických osob, není tato překážka případných komplikací opodstatněná.

5 Závěr

Tato bakalářská práce byla zpracována na žádost fyzických osob paní Havlíčkové, pana Havlíčka a jejich dcery, kteří se specializují na maloobchodní prodej textilního zboží a domácích potřeb, a kteří svoji činnost realizují ve 3 provozovnách.

Tyto fyzické osoby, rodina Havlíčkova, by rády podnikaly společně. Podnětem pro jejich rozhodnutí je možnost, že některá z forem společného podnikání by pro ně mohla být z daňového hlediska výhodnější, než současný způsob jejich podnikání.

Cílem mé bakalářské práce bylo zvážení výhodnosti různých forem společného podnikání těchto fyzických osob a doporučení formy, která by byla nejvhodnější. Těmito formami společného podnikání je podnikání ve formě sdružení fyzických osob a vzhledem k tomu, že se jedná o rodinné příslušníky, tak i využití institutu spolupracující osoby. Kritériem pro výběr nejvhodnější formy společného podnikání fyzických osob je výše daňového zatížení a výše odvodů na důchodovém a zdravotním pojištění.

Východiskem mé bakalářské práce byly přehledy o příjmech a výdajích, které vychází z údajů poskytnutých daňových evidencí jednotlivých fyzických osob. Tyto údaje se týkají zdaňovacího období roku 2006. Na základě údajů z daňových evidencí za několik předchozích let dosahují podnikatelé výsledků srovnatelných s obdobím tohoto zdaňovacího období, proto předpokládám, že tyto údaje mají dostatečnou vypovídající schopnost.

Práce je rozdělena do 6 kapitol, které se dále dělí na podkapitoly. První kapitolu tvoří úvod k bakalářské práci. Druhá kapitola je tvořena teoretickými východisky a ve třetí kapitole stručně charakterizují fyzické osoby, jichž se má bakalářská práce týkat. Ve čtvrté kapitole se zabývám návrhy jednotlivých forem společného podnikání fyzických osob, včetně výpočtů jejich daňových a odvodových povinností. V kapitole páté jsou vyhodnoceny jednotlivé formy společného podnikání z hlediska daňového zatížení. Tato kapitola také obsahuje vlastní návrh řešení pro společné podnikání pana Havlíčka, paní Havlíčkové a jejich dcery.

Doporučení vhodné formy pro společné podnikání vychází z předpokladu stabilních hospodářských výsledků jejich podnikání a z platné legislativy.

	ZD	pojistné v Kč	daň v Kč	celkové zatížení	zatížení v %
Podnikání jednotlivých fyzických osob	460 115	113 391	37 353	150 744	32,76
Sdružení FO	434 827	109 639	31 209	140 848	32,39
Spolupracující osoby Marie Havlíčkové					
- Milan a Jana Havlíčkovi	434 826	109 638	32 063	141 701	32,59
- Milan Havlíček, J. Havlíčková vlastní ZD	434 827	109 638	31 209	140 847	32,39
- Jana Havlíčková, M. Havlíček vlastní ZD	460 115	113 390	37 334	150 724	32,76

Jak je z tabulky zřejmé, nejvýhodnější formou společného podnikání je podnikání ve formě sdružení fyzických osob. Tato forma přináší nejen menší daňové zatížení, ale znamená i zjednodušení při vedení jednotné daňové evidence a tedy i úsporu finančních prostředků. Daňová úspora není nijak výrazná, ale pro drobné podnikatele, jakými pan Havlíček, paní Havlíčková a jejich dcera jsou, není nezanedbatelná.

6 Seznam použité literatury

Odborná literatura

- [1] SOBOTOVÁ, M. *Daňové chyby a problémy 2004*, Praha: Grada Publishing, s. r. o., 2004. 192 s. ISBN 80-247-0764-0.
- [2] VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2005 – praktický průvodce*, Praha: Grada Publishing, s. r. o., 2005. 216 s. ISBN 80-247-1577-5.

Zákony

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Zákon č. 263/2002 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění